

*Комунальний заклад
Богодухівський спеціальний навчально-виховний комплекс
Харківської обласної ради*

*Азбука шляхетності
Хай живе ввічливість*

*Підготувала: Івах В.В.,
вихователь 4 класу*

*м. Богодухів
2018/2019 навчальний рік*

Азбука шляхетності

«ХАЙ ЖИВЕ ВВІЧЛИВІСТЬ»

Мета: уточнити знання дітей про ввічливість, культурну поведінку, виховувати шанобливе ставлення до оточуючих; розширити словниковий запас формулами мовного етикету; заохочувати і вправляти дітей у вживанні «чарівних» слів у різних ситуаціях.

ХІД ЗАХОДУ

І. Повідомлення теми виховної години

- Справжня дружба, приємне спілкування, шана в суспільстві та родині неможливі без ввічливості. Що ж таке ввічливість? Якою повинна бути ввічлива людина? Потрібно бути ввічливим завжди чи час від часу?
- Ввічливість — це якість людини, яку вона виховує в собі сама. Багато років тому, коли людина стала перетворювати навколишній світ, робити його кращим, цікавішим, з'явилася культура. Виникла необхідність у спілкуванні з іншими людьми, у певних правилах взаємин. Ішов час, змінювалися люди, їхнє життя, поведінка. Змінювалися й уявлення про те, що добре і що погано, що прийнято в суспільстві, а що — ні, отже, змінювався етикет.

Етикет — це правила поведінки в суспільстві, норми людських взаємин, правила ввічливості.

Якщо людина робить тільки те, що їй хочеться, незважаючи на оточуючих, про неї говорять, що це невихована людина, яка не дотримується правил етикету. Такі люди не викликають поваги.

Доволі часто зовні красива, акуратно одягнена людина поводить себе грубо, непристойно. Така людина нікому не в радість. Навіть її зовнішній вигляд не може змінити думку оточуючих про неї. І, навпаки, є люди не дуже красиві, немодно одягнені, але дуже добрі, чуйні та ввічливі. З такими людьми завжди хочеться спілкуватися, бути поруч із ними. Культурна людина ніколи не скривдить, не стане кричати й ображати, тому що знає, що це некрасиво.

Уже по тому, як людина входить до кімнати, як вітається, які перші слова і яким тоном промовляє, можна судити про її вихованість і культуру. Вихована людина ніколи не стане перебивати співрозмовника, дослухає його до кінця і лише потім запитав чи попросить уточнити незрозуміле. Допомогати оточуючим людям, піклуватися про них, співчувати — найголовніше для

культурної людини. Вона завжди дотримається даного слова, не підведе у важку хвилину. Вона надійна й порядна.

Існує багато правил культурної поведінки. Треба тільки твердо знати: якщо прагнеш стати по-справжньому культурною людиною — вчися протягом усього життя, спостерігай, міркуй, виховуй себе.

III. Бесіда

- Чи є серед людей, що вас оточують, ввічливі, культурні люди?
- У чому виражається їх ввічливість?
- Чи доводилося вам спостерігати, як пристойна на перший погляд людина поводить себе некультурно? Наведіть приклади

IV. Аналіз ситуації

1. Пролунав дзвоник на перерву, і Юрко кулею вискочив із класу. Він хотів купити пиріжок в їдальні й поспішав потрапити туди, поки не набігла велика черга. Він нісся коридором, розштовхував дітей руками і кричав на малят, що шарахалися від нього. Раптом у кінці коридору показалася ставна фігура вчительки математики Марії Петрівни. Юрко різко загальмував і поважно пішов назустріч учительці. «Здрастуйте, Маріє Петрівно!» — чемно привітався він. Марія Петрівна посміхнулася ввічливому учневі у відповідь і кивнула головою. Тільки-но Марія Петрівна зникла за дверима учительської, Юра стрімголов кинувся сходами вниз. Зачепивши когось ліктем, він навіть не озирнувся. Йому було ніколи — і так довелося трохи затриматися.

- Що ви можете сказати про хлопчика?
 - Чому вчителька посміхнулася Юркові?
 - Чи був Юрко дійсно ввічливим?
 - А вам зустрічалися такі хлопчики?
 - А може, хтось побачив у ньому себе?
2. Давно у далекій країні було зачароване місто. (На великому аркуші паперу малюнок — вулиця сумного міста.)
- У цьому місті не світило сонечко, не цвіли квіти. Діти часто сварилися і плакали, мами не говорили їм ніжних, добрих, лагідних слів. Але одного разу у місто на повітряній кульці прилетів чарівник. Він був дуже ввічливим. Проходячи вулицями міста, він говорив усім чарівні слова. І від цих слів усе навколо змінювалося. (Учитель непомітно змінює «сумні» малюнки на «веселі».)
 - Діти, у якому місті ви б хотіли жити?
 - Чому потрібно бути ввічливим?

- Які слова називають ввічливими?
- Назвіть ввічливі слова, які уживаєте щодня?
- Чи доводилося вам замислюватися над тим, скільки разів на день ви вимовляєте ці слова?
- Чи важко вам їх вимовляти?

V. Розповідь вихователя

- Чарівним словом називають дякую. Але всі слова етикету гідні називатися цим прекрасним словом. Ми щодня зустрічаємося і прощаємося, звертаємося до кого-небудь із проханням, дякуємо за працю, за люб'язність, перепрошуємо, якщо припустимося якоїсь помилки, — і в усіх цих ситуаціях нашими незмінними супутниками виступають ці слова.

Вони дарують нам і посмішку, і смуток прощання, і радість подяки, й незручність вибачення.

Не забувайте про ці добрі слова. Вони завжди принесуть вам удачу.

VI. Дидактична гра «Ввічливі слова»

- Доповніть вірш потрібними словами ввічливості.

Якщо бажаєш висловити подяку,

Промовити потрібно... (дуже дякую).

Коли мене сварять, я намагаюсь Завжди казати чемно...

(вибачаюсь).

І в Україні, і в Росії, і в Словаччині

Всі кажуть на прощання... (до побачення).

VII. Гра «Чи знаєш ти себе?»

- Зараз ми перевіримо, чи добре ви знаєте самих себе. Також ви зможете порівняти власну думку про себе з думкою оточуючих.

Вихователь заздалегідь записує імена й прізвища дітей на окремих аркушах і згортає їх так, щоб нічого не можна було прочитати. Згорнуті аркуші треба скласти в коробку і запропонувати кожному витягти один із них. Діти не повинні розповідати одне одному, чий ім'я і прізвища прочитали. Якщо хтось витягнув аркуш зі своїм ім'ям, треба спробувати ще раз.

Потім кожний має написати про людину, яка йому «дісталася». Учитель збирає аркуші та просить дітей написати, що вони думають про самих себе. Коли учні виконають це завдання, їм роздають аркуші, заповнені іншими. У такий спосіб у кожного на руках має бути по два аркуша. Діти порівнюють власне уявлення про себе з уявленнями своїх товаришів.

VIII. Тест

Ти ввічливий, якщо:

- не забуваєш сказати «будь ласка»;
- стежиш за тим, як говориш, їси;
- забуваєш говорити чарівні слова;
- штовхаєш друзів;
- вимагаєш іграшку, а не просиш;
- голосно розмовляєш у кімнаті;

IX. Підсумок

Давайте підведемо підсумки нашого заняття. Що для себе Ви дізналися нового? Як ви гадаєте чи потрібна ввічливість? Які правила поведінки Ви можете сформулювати? Чи будете Ви тепер звертати на свою поведінку частіше і будете дотримуватися правил поведінки?

Звісно, що в нашому житті бувають різні життєві ситуації. Все в нашому житті залежить не від самих подій, а від того, що ми про ці події думаємо, якщо ми думаємо про щастя – ми щасливі, якщо в думках присутній шлях – ми боїмось. Ми саме такі, як ми думаємо. Розумієш не так вже просто думати про щось гарне, коли сусід пролив каву на твої джинси. Але спробуй. Що для цього треба зробити? Та згадати, що голову маєш не для кашкета. І що там, усередині ще якась сіра рідина є.

Використання інтернет-ресурсів.

